

СТРУКТУРА, ФОРМА, ОБРАЗ

Анна ВЕРЕТІЛЬНИК,

Викладач відділення дизайну

Черкаського державного фахового бізнес-коледжу, м. Черкаси

Алла ПЕСТИЧ,

Викладач відділення дизайну

Черкаського державного фахового бізнес-коледжу, м. Черкаси

Українська культура має глибокі корені, що проявляються у візерунках народної вишивки, у символіці писанок, у декоративному розписі. Ці традиційні форми не лише зберігають нашу ідентичність, а й стають джерелом натхнення для сучасних дизайнерів. Водночас новітні технології цифрова графіка, інтерактивні медіа, 3D-моделювання відкривають нові горизонти для творчості та формоутворення.

Композиція та формоутворення допомагають зрозуміти, що традиція — це не застигла форма, а живий фундамент, який можна переосмислювати й трансформувати у відповідь на виклики часу. Майбутні дизайнери не лише мають володіти сучасними інструментами, а й відчувати культурну спадщину, щоб кожна їхня робота була не просто візуальним рішенням, а носієм української ідентичності. У сучасному світі, де дизайн стає ключовим інструментом комунікації, надзвичайно важливо поєднувати традиційні засади української культури з новітніми тенденціями. Українська ідентичність проявляється через орнамент, символіку, кольорову гаму та образність, що мають глибоке коріння у народному мистецтві. Відомі українські митці та дизайнери, такі як Георгій Нарбут, засновник української графічної школи, Василь Кричевський архітектор, художник, графік, а також сучасні студії дизайну та реклами «SOLASS», «Hooga». Георгій Нарбут - одна з ключових постатей українського мистецтва початку XX століття, яка має особливе значення для сучасних графічних дизайнерів. Він став засновником української графічної школи та фактично сформував візуальну ідентичність молодій державі. Його роботи з гербом Української Народної Республіки, перших українських банкнот і поштових марок були не просто художніми творами, а прикладами раннього державного брендингу. Г. Нарбут поєднував традиційні українські орнаменти, символи та історичні мотиви з модерністськими композиційними прийомами, створюючи нову мову графіки, яка й сьогодні залишається актуальною. Він був ректором Української академії мистецтв і виховав цілу плеяду молодих митців, серед яких Павло Ковжун та Роберт Лісовський. Його підхід до композиції, структури та формоутворення показує, як образ може бути носієм культурної пам'яті та ідентичності [1. с. 94]. Для сучасних дизайнерів Г. Нарбут є прикладом того, як через графіку можна поєднувати традицію та сучасність, створювати цілісні культурні образи й водночас відповідати на виклики часу.

Також особливе місце у розвитку українського мистецтва та дизайну займає Василь Кричевський який заклав основи сучасної української візуальної культури. Його роботи демонструють унікальне поєднання традиційних орнаментальних мотивів із новими композиційними принципами. Кричевський активно використовував комбінаторику утворення орнаментів, де елементи народної символіки трансформувалися у нові структури, зберігаючи при цьому національну самобутність. Прикладом є його розробка державного герба Української Народної Республіки, де він поєднав давні символи з модерністською стилістикою. У декоративних орнаментах Кричевський застосовував принципи ритмічного повтору, симетрії та варіативності, що дозволяло створювати нові форми на основі традиційних елементів [5. с. 37].

«Hooga» та інші, демонструють, як національні мотиви можуть інтегруватися у сучасні форми та структури. Дослідження категорій «структура», «форма» та «образ» є ключовим для розуміння композиції. Структура - це організація елементів у просторі, що

забезпечує гармонію та цілісність. Форма - зовнішнє вираження ідеї, яке може бути як традиційним, так і інноваційним. Образ - художнє узагальнення, що формує емоційний та культурний контекст. Для українського дизайну важливо, щоб форма та структура не лише відповідали сучасним вимогам, але й зберігали національну самобутність. Образ у цьому контексті стає носієм культурної пам'яті та ідентичності. Поєднання традиції та сучасності у графічному дизайні дозволяє створювати унікальні візуальні рішення.

Традиційні мотиви можуть бути переосмислені через сучасні технології, такі як цифрова графіка, 3D-моделювання та інтерактивні медіа, що відкриває нові можливості для формоутворення, зберігаючи при цьому культурну спадщину. Дослідження теми «структура, форма, образ» у контексті української ідентичності є надзвичайно важливим для студентів-графічних дизайнерів, оскільки воно допомагає зрозуміти, як традиція може стати основою для сучасних рішень, а сучасність — інструментом для розвитку національної культури. Творчість Г. Нарбута, В. Кричевського та успішних дизайн-студій є яскравим прикладом того, як структура, форма та образ можуть поєднувати традицію з сучасністю, формуючи нову мову українського графічного дизайну.

Список використаних джерел

1. Мудрак, Мирослава. Образний світ Георгія Нарбута і творення українського бренду: Монографія / Мудрак, Мирослава; Пер. з англ. Я.Стріха. - К.: Родовід, 2021. – 160с.
2. Ковальчук О. «Композиція у графічному мистецтві». Львів, 2018.
3. Drozdova N. «Ukrainian Visual Identity in Contemporary Design». Journal of Design Studies, 2021.
4. Сидоренко В. «Василь Кричевський: традиція та новаторство». Харків, 2010
5. Василь Кричевський: орнаментні композиції : альбом / передм. М. Р. Селівачов, А. О. Пучков ; упоряд. О. О. Савчук. — Харків : Видавець Олександр Савчук, 2023. — 312 с. : 220 іл.
6. Журавель-Змеєва Л., Стрельцова С. «Сучасні тенденції в проєктуванні графічного дизайну України початку XXI ст.» <https://doi.org/10.24919/2308-4863/84-1-23>

ПОСТЕР ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІЗУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Ілля ГОРДІЄНКО

студент групи ГД – 24

кафедри інформаційних,

мультимедійних технологій та дизайну

Черкаського державного фахового бізнес-коледжу, м. Черкаси

Науковий керівник: викладач кафедри інформаційних,

мультимедійних технологій та дизайну

Іван МАНЗЕНКО

Черкаський державний фаховий бізнес-коледж, м. Черкаси

Постер є одним із найдієвіших та найпопулярнішим засобом візуальної комунікації, оскільки вдало поєднує в своїй структурі: графічні, текстові та композиційні елементи для швидкого й зрозумілого висвітлення та подачі інформації для широкої аудиторії. У сучасному світі, переповненому інформацією, де люди щодня стикаються з великою кількістю різної якості контенту, постер виконує роль миттєвого візуального сигналу, який не лише привертає увагу, а й передає ключову ідею та залишає емоційний або смисловий слід.